

ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาวานชุมชนสัมพันธ์ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1-2

Problems and Guidelines of Problems Solving on the Community Relationship of School under the Office of Uttaradit Primary Educational Service Area Office 1-2

จริยาพร กลิ่นขจร^{1,*} และกิตติ รัตน์ราชศรี²
Jariyaporn Klinkhajorn^{1,*} and Kitti Rattanarasri²

รับบทความ 22 ตุลาคม 2563 แก้ไข 4 ธันวาคม 2563
ตอบรับ 5 มกราคม 2564

Received 22 October 2020 Revised 4 December 2020

Accepted 5 January 2021

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาวานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1-2 และนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาวานชุมชนสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู จำนวน 217 คน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1-2 ปีการศึกษา 2561 จำแนกเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 109 คน ครูจำนวน 108 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 4 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาวานงานชุมชนสัมพันธ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (\bar{X} = 2.69) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีปัญหาสูงสุดคือ ด้านการให้บริการชุมชน (\bar{X} = 2.66) รองลงมา คือ ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม, กรุงเทพฯ 10600

M.Ed., Student of Education Program in Educational Administration, Siam Technology College, Bangkok 10600, Thailand

²คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม, กรุงเทพฯ 10600

Faculty of Education, Graduate School of Management, Siam Technology College, Bangkok 10600

* Corresponding author, e-mail: jikdee6@gmail.com, kitti_iso@hotmail.com

(\bar{X} = 2.67) และต่ำสุด คือ ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน (\bar{X} = 2.75)

2. แนวทางการแก้ไขปัญหา งานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1-2 คือ การระดมทุนจัดหาซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นและทันสมัยให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนและให้บริการประชาชน โรงเรียนกับชุมชนร่วมกันสำรวจพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ส่งเสริมสนับสนุนให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของโรงเรียน

คำสำคัญ: การแก้ไขปัญหา งานชุมชนสัมพันธ์ โรงเรียนประถมศึกษา

ABSTRACT

This research aimed to study the problems and how to solve the problem of community relationships of schools under the Office of Uttaradit Primary Educational Service Area 1-2, Uttaradit Province. Sample of study were 109 the school director and 108 school teachers under the Office of Uttaradit Primary Educational Service Area, Academic year 2018, the total of 217 people. The research tool was questionnaire. Data were analyzed by using frequency (F), percentage (%), mean (\bar{X}), and standard deviation (S.D.).

The study results were found that:

1. Community relationship problems of schools under the Office of Uttaradit Primary Education Service Area 1-2 Uttaradit Province mostly found in low level (\bar{X} = 2.69). the most problem was community service (\bar{X} = 2.66), the second was receiving assistance and support from the community (\bar{X} = 2.67), and third side was strengthening the relationship with the community (\bar{X} = 2.75).

2. Guidelines of solving the problems for community relationship with schools under the Office 1-2 of Uttaradit Primary were that the schools need fund on materials and equipment to support students' learning and community services. Moreover, schools and community have to make the co-operative survey for learning center, and arrange the meeting for the school committee to have an opportunity in school management.

Keywords: Problem solving, Community relationship, Primary school

บทนำ

การจัดการศึกษาของประเทศไทยในระยะที่ผ่านมาส่วนใหญ่แล้วโรงเรียนมองว่าตนเองมีหน้าที่โดยตรงในการจัดการศึกษา ส่วนชุมชนเป็นเพียงผู้รับบริการและสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียน โดยจำกัดการมีส่วนร่วมของชุมชนไว้ที่ระดับของการให้ความร่วมมือและสนับสนุนโรงเรียน เมื่อโรงเรียนจะดำเนินการเรื่องใดเรื่องหนึ่งโรงเรียนจะเป็นผู้คิดและตัดสินใจไว้ล่วงหน้า ทำให้ชุมชนไม่ได้ร่วมคิดร่วมตัดสินใจเป็นเพียงผู้สนับสนุนเท่านั้น

การพัฒนาการศึกษาจำเป็นต้องมีการร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นการร่วมมือกันในลักษณะของการวางแผน การดำเนินการ การติดตามและ

การประเมินผลงานเพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น ดังนั้น การจัดการศึกษาต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกคน สอดคล้องกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่ต้องการให้ท้องถิ่นหรือชุมชนมีบทบาทในการกำหนดนโยบายและกำกับดูแลการศึกษาในท้องถิ่นของตนเอง (ประจักษ์ วัฒนศิริ, 2554, น. 1) การจัดการศึกษาในปัจจุบันมีข้อบกพร่องในเรื่องของงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียน ซึ่งจำแนกเป็น 5 ด้าน คือ 1) ด้านการให้บริการชุมชน 2) ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน 3) ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน 4) ด้านการเป็นผู้นำและให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน และ 5) ด้านการ

ประชาสัมพันธ์โรงเรียน โดยการที่โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เข้าร่วมใน การตัดสินใจประเมิน ตรวจสอบ ติดตามผล เพื่อแสดงความ โปร่งใส โดยมีทัศนคติแนวทางความเชื่อที่ว่าการบริหารการ จัดการศึกษาเป็นอำนาจสิทธิ์ขาดเพียงฝ่ายเดียวของ โรงเรียน ทั้งงานวิชาการ งานบริหารงานงบประมาณ งาน บริหารงานบุคคล งานบริหารงานทั่วไป และงานชุมชน สัมพันธ์

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่ จะดำเนินการศึกษา ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหา งานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1-2 ทั้งนี้ เพื่อนำเอา ผลการวิจัยมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาและ แนะนำแนวทางการแก้ไขปัญหางานชุมชนสัมพันธ์ต่อโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1-2 ในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพของผู้บริหาร คณะครู และบุคลากรในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพผลต่อไปซึ่งจะทำให้การบริหารโรงเรียนมีมาตรฐาน คุณภาพการศึกษาที่สูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัญหาทางานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต1-2
2. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหางานชุมชน สัมพันธ์ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต1-2

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหางาน ชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1-2 ผู้วิจัยได้กรอบ แนวคิดและทฤษฎีของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2556 (จำเริญ ศรีสม, 2557, น. 26)

ปัญหางานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1-2

1. ด้านการให้บริการชุมชน
2. ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน
3. ด้านการเป็นผู้นำและให้ความร่วมมือ ในการพัฒนาชุมชน
4. ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน
5. ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

แนวทางการแก้ไขปัญหางานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุตรดิตถ์ เขต 1-2

- ระดมทุนทำผ้าป่าเพื่อการศึกษา
- โรงเรียนกับชุมชนควรร่วมมือกัน
- โรงเรียนสร้างความร่วมมือกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง
- โรงเรียนขอรับการสนับสนุนเครื่องมือสื่อสาร
- โรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนให้คณะกรรมการ สถานศึกษาเข้ามามี ส่วนร่วมใน การบริหารงานของโรงเรียน

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บจากแบบสอบถาม คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1-2 ปีการศึกษา 2561 จำนวนทั้งหมด 217 คน จำแนกเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 109 คน ครูจำนวน 108 คน จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1-2 จำนวนทั้งหมด 252 โรงเรียน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p.1) และได้สุ่มแบบอย่างง่าย (Simple random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 217 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บจากการสัมภาษณ์ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนที่เคยได้รับรางวัลการบริหารจัดการงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนครูที่รับผิดชอบงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนระยะเวลา 5 ปีขึ้นไป และครูที่มีประสบการณ์การทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปีขึ้นไป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งและประสบการณ์การทำงานด้านงานชุมชนสัมพันธ์

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับปัญหาทางงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1-2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนและประมาณค่าจำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาทางงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1-2 เป็นแบบสัมภาษณ์สัมภาษณ์ (In-depth interview) ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 8 ท่าน เพื่อสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา

งานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.1 แจกแบบสอบถามให้แก่ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบด้านงานชุมชนสัมพันธ์และผู้เชี่ยวชาญของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1-2 ที่กำหนดไว้

3.2 ตอบข้อซักถามบางประการที่ผู้ตอบแบบสอบถามอาจจะต้องการคำอธิบายเพิ่มเติม

3.3 เก็บรวบรวมแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครบถ้วนแล้ว เพื่อนำไปจัดทำและเตรียมสำหรับทำวิเคราะห์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จัดระบบข้อมูลลงรหัสข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

4.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

4.2 ตอนที่ 2 ข้อมูลระดับปัญหาทางงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1-2

4.2.1 ข้อมูลระดับปัญหาของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมาย แบบของสำราญ มีแจ้ง โดยให้คะแนนแต่ละข้อ (สำราญ มีแจ้ง, 2544, น. 37) ดังนี้

1 คะแนน หมายถึง ปัญหาทางงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียน น้อยที่สุด

2 คะแนน หมายถึง ปัญหาทางงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียน น้อย

3 คะแนน หมายถึง ปัญหาทางงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียน มาก

4 คะแนน หมายถึง ปัญหาทางงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียน มากที่สุด

4.3 ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์ (In-depth Interview) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 ท่าน เพื่อสอบถามแนวทางการแก้ไขปัญหาทางชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1-2 ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่และจัดอันดับความถี่

5. สถิติที่ใช้และการนำเสนอข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติพื้นฐาน โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ได้แก่ สถิติพื้นฐาน ดังนี้ 1) ความถี่ (Frequency)

2) ค่าร้อยละ (Percentage) 3) ค่าเฉลี่ย (Mean) 4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) 5) การจัดอันดับความถี่ (Rankin)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาทางชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1-2 ในการศึกษาครั้งนี้ สรุปการวิจัยได้ ดังนี้

ตารางที่ 1 ปัญหาทางชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1-2

ด้าน	ปัญหาทางชุมชนสัมพันธ์	ระดับปัญหา			
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1	ด้านการให้บริการแก่ชุมชน	2.66	0.57	น้อย	1
2	ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน	2.67	0.55	น้อย	2
3	ด้านเป็นผู้นำและให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน	2.68	0.54	น้อย	3
4	ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน	2.70	0.58	น้อย	4
5	ด้านเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน	2.75	0.51	น้อย	5
	รวม	2.69	0.49	น้อย	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัญหาทางชุมชนสัมพันธ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.69$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีปัญหาสูงสุดคือ ด้านที่ 1 ด้านการให้บริการชุมชน ซึ่งอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.66$) รองลงมาคือ ด้านที่ 2 ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ซึ่งอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.67$) และต่ำสุด คือ

ด้านที่ 5 ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.75$)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาทางชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1-2 ในการศึกษาครั้งนี้เป็นรายด้านทั้ง 5 ด้าน สรุปการวิจัยได้ ดังนี้

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบระดับปัญหาในด้านต่างๆ

ด้าน	ข้อ	ระดับปัญหา			
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับ
การให้บริการแก่ชุมชน	1. โรงเรียนไม่มีวัสดุ อุปกรณ์ที่ทันสมัย	2.60	0.82	น้อย	1
	2. โรงเรียนไม่มีการให้บริการชุมชน	2.70	0.82	น้อย	4
	3. โรงเรียนขาดบุคลากรเฉพาะทาง	2.60	0.84	น้อย	2
	4. โรงเรียนไม่มีการให้บริการสถานที่	2.61	0.75	น้อย	3
	5. โรงเรียนมีบุคลากรที่ไม่เพียงพอ	2.73	0.77	น้อย	5
	6. บริเวณโรงเรียนมีเนื้อที่น้อย	2.89	0.76	น้อย	6
	รวม	2.66	0.57	น้อย	-
การได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน	1. แหล่งเรียนรู้ในชุมชนไม่เพียงพอ	2.54	0.91	น้อย	1
	2. ชุมชนขาดวิทยากรท้องถิ่น	2.67	0.75	น้อย	4
	3. โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วม	2.62	0.74	น้อย	2
	4. โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากชุมชนในด้านงบประมาณไม่เพียงพอ	2.66	0.73	น้อย	3
	5. หน่วยงานราชการบริเวณใกล้เคียงจัดสวัสดิการให้กับโรงเรียนแต่ละโรงเรียนไม่เสมอภาคกัน	2.75	0.71	น้อย	5
	6. ผู้นำชุมชนไม่ให้ความสำคัญต่อโรงเรียน	2.89	0.68	น้อย	6
	รวม	2.67	0.53	น้อย	-
ด้านการเป็นผู้นำและให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน	1. โรงเรียนไม่มีหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น	2.60	0.74	น้อย	3
	2. โรงเรียนขาดบุคลากรด้านการเป็นผู้นำทำกิจกรรมในชุมชน	2.55	0.82	น้อย	2
	3. โรงเรียนขาดความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆในการพัฒนาชุมชน	2.54	0.77	น้อย	1
	4. โรงเรียนขาดการติดตามเด็กเข้าเรียน	2.71	0.75	น้อย	4
	5. โรงเรียน และชุมชนขาดผู้นำในการสอดส่องดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	2.81	0.70	น้อย	5
	6. เกิดปัญหาอาชญากรรมในโรงเรียนและชุมชน	2.97	0.71	น้อย	6
	รวม	2.67	0.54	น้อย	-

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ด้าน	ข้อ	ระดับปัญหา			
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับ
ด้านการ ประชาสัมพันธ์	1. โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์	2.71	0.74	น้อย	6
	2. โรงเรียนไม่มีการจัดทำเอกสารหรือ สิ่งพิมพ์เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร	2.67	0.77	น้อย	4
	3. โรงเรียนไม่มีกิจกรรมเสียงตามสาย	2.69	0.79	น้อย	5
	4. โรงเรียนขาดเครื่องมือการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์	2.63	0.79	น้อย	2
	5. ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการ เป็นกระบอกเสียงประชาสัมพันธ์ ข่าวสารให้กับโรงเรียน	2.67	0.82	น้อย	3
	6. ชุมชนขาดเครื่องมือการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ที่รวดเร็ว และทันสมัย	2.59	0.84	น้อย	1
	รวม	2.70	0.58	น้อย	-
ด้านการเสริมสร้าง ความสัมพันธ์กับชุมชน	1. คณะกรรมการสถานศึกษาไม่ให้ ความสำคัญกับทางโรงเรียน	2.68	0.73	น้อย	1
	2. เกิดความขัดแย้งระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	2.71	0.69	น้อย	2
	3. โรงเรียนไม่ได้เข้าร่วมในกิจกรรม วันสำคัญทางศาสนาที่ชุมชนจัดขึ้น	2.79	0.77	น้อย	4
	4. ชุมชนไม่เปิดโอกาสให้โรงเรียน เข้าร่วมเรียนรู้ สืบสานวัฒนธรรมประเพณี ของท้องถิ่น	2.72	0.68	น้อย	3
	5. ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู นักเรียน ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสา	2.87	0.67	น้อย	5
	6. ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู ไม่เข้าใจ วัฒนธรรมของคนในชุมชน	3.00	0.67	น้อย	6
	รวม	2.75	0.51	น้อย	-

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัญหางานชุมชนสัมพันธ์ ด้านการให้บริการชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.66$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีปัญหาสูงสุดคือ ข้อที่ 1 โรงเรียนไม่มีวัสดุ อุปกรณ์ที่ทันสมัย ซึ่งอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.60$) รองลงมาคือ ข้อที่ 3 โรงเรียนขาดบุคลากรเฉพาะทาง ซึ่งอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.60$) และต่ำสุดคือ ข้อที่ 6 บริเวณโรงเรียนมีเนื้อที่น้อย ซึ่งอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.89$)

ปัญหางานชุมชนสัมพันธ์ ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.67$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีปัญหาสูงสุดคือ ข้อที่ 1 แหล่งเรียนรู้ในชุมชนไม่เพียงพอ ซึ่งอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.54$) รองลงมาคือ ข้อที่ 3 โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วม ซึ่งอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.62$) และต่ำสุดคือ ข้อที่ 6 ผู้นำชุมชนไม่ให้ความสำคัญต่อโรงเรียน ซึ่งอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.89$)

ปัญหางานชุมชนสัมพันธ์ ด้านการเป็นผู้นำและให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.67$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ปัญหาสูงสุดคือ ข้อที่ 3 โรงเรียนขาดความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ในการพัฒนาชุมชน ซึ่งอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.54$) รองลงมาคือ ข้อที่ 2 โรงเรียนขาดบุคลากรด้านการเป็นผู้นำทำกิจกรรมในชุมชน ซึ่งอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.55$) และต่ำสุดคือข้อที่ 6 เกิดปัญหาอาชญากรรมในโรงเรียนและชุมชนซึ่งอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.97$)

ปัญหางานชุมชนสัมพันธ์ ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.70$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีปัญหาสูงสุดคือ ข้อที่ 6 ชุมชนขาดเครื่องมือการสื่อสารประชาสัมพันธ์ที่รวดเร็วและทันสมัย ซึ่งอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.59$) รองลงมาคือ ข้อที่ 4 โรงเรียนขาดเครื่องมือการสื่อสารประชาสัมพันธ์ที่รวดเร็ว และทันสมัยซึ่งอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.63$) และต่ำสุดคือ ข้อที่ 1 โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์ด้านข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอยู่ในระดับ น้อย ($\bar{X} = 2.71$)

ปัญหางานชุมชนสัมพันธ์ ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.75$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีปัญหาสูงสุดคือ ข้อที่ 1 คณะกรรมการสถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญกับทางโรงเรียนซึ่งอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.68$) รองลงมาคือ ข้อที่ 2 เกิดความขัดแย้งระหว่างโรงเรียนกับชุมชนซึ่งอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.71$) และต่ำสุดคือ ข้อที่ 6 ผู้อำนวยการโรงเรียนครู ไม่เข้าใจวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของคนในชุมชนซึ่งอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 3.00$)

การศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหางานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1-2 ผลปรากฏดังนี้

1. ด้านการให้บริการชุมชน ปัญหาสูงสุดคือ โรงเรียนไม่มีวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย มีผู้แสดงความคิดเห็นมากที่สุดเกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหา นั่นคือ โรงเรียนควรระดมทุนทำผ้าป่าเพื่อการศึกษาจัดหาซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นและทันสมัยให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนและให้บริการประชาชน

2. ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ปัญหาสูงสุดคือ แหล่งเรียนรู้ในชุมชนไม่เพียงพอ มีผู้แสดงความคิดเห็นมากที่สุดเกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหา นั่นคือโรงเรียนกับชุมชนควรร่วมกันสำรวจ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้มากขึ้น

3. ด้านการเป็นผู้นำและให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน ปัญหาสูงสุดคือ โรงเรียนขาดความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ในการพัฒนาชุมชน มีผู้แสดงความคิดเห็นมากที่สุดเกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหา นั่นคือโรงเรียนควรทำหนังสือเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาปรึกษาหารือทำความเข้าใจร่วมกันในการพัฒนาชุมชนและโรงเรียนไปพร้อมๆ กัน

4. ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ปัญหาสูงสุดคือ ชุมชนขาดเครื่องมือการสื่อสารประชาสัมพันธ์ที่รวดเร็วและทันสมัย มีผู้แสดงความคิดเห็นมากที่สุดเกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหา นั่นคือ โรงเรียนควรขอรับการสนับสนุนจัดหาเครื่องมือการสื่อสารประชาสัมพันธ์ที่รวดเร็วและทันสมัย

5. ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ปัญหาสูงสุดคือ คณะกรรมการสถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญกับทางโรงเรียน มีผู้แสดงความคิดเห็นมากที่สุดเกี่ยวกับ

แนวทางการแก้ปัญหา คือ โรงเรียนควรส่งเสริมสนับสนุนให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของโรงเรียน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง ปัญหา และแนวทางการแก้ไข ปัญหาทางชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1-2 มีประเด็นสำคัญที่ควรอภิปรายเรียงจากปัญหามากไปหาน้อย ดังนี้

1. ปัญหาทางชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1-2 โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนยังขาดศักยภาพในการให้บริการชุมชน ขาดความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน โรงเรียนไม่มีการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน โรงเรียนขาดการเป็นภาวะผู้นำและไม่ให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนเท่าที่ควร และโรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับปัญหาทางชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพตามระเบียบงานชุมชนสัมพันธ์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556) ว่าด้วยแนวทางการร่วมมืองานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของประจวบ จงปัดนา (2556) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา เขต 3 พบว่า ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยเมื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาทางชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1-2 จำแนกเป็นรายด้านดังนี้

1.1 ด้านการให้บริการชุมชน พบว่า ปัญหาทางชุมชนสัมพันธ์ในด้านนี้โดยรวมอยู่ในระดับน้อย แต่มีปัญหา

ที่อยู่ในระดับสูงสุดในด้านนี้คือ โรงเรียนไม่มีวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนไม่มีงบประมาณที่เพียงพอในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้ปัญหาทางชุมชนสัมพันธ์ด้านการให้บริการชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับน้อย

1.2 ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน พบว่า ปัญหาทางชุมชนสัมพันธ์ในด้านนี้โดยรวมอยู่ในระดับน้อย แต่มีปัญหาที่อยู่ในระดับสูงสุดในด้านนี้คือ แหล่งเรียนรู้ในชุมชนไม่เพียงพอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนกับชุมชนขาดความร่วมมือในการสำรวจพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ด้วยเหตุนี้ จึงส่งผลให้ปัญหาทางชุมชนสัมพันธ์ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย

1.3 ด้านการเป็นผู้นำและให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน พบว่า ปัญหาทางชุมชนสัมพันธ์ในด้านนี้โดยรวมอยู่ในระดับน้อย แต่มีปัญหาที่อยู่ในระดับสูงสุดในด้านนี้ คือ โรงเรียนขาดความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ในการพัฒนาชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนขาดการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ในการพัฒนาชุมชนและโรงเรียนไปพร้อมๆ กัน ด้วยเหตุนี้ จึงส่งผลให้ปัญหาทางชุมชนสัมพันธ์ด้านการเป็นผู้นำและให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย

1.4 ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน พบว่า ปัญหาทางชุมชนสัมพันธ์ในด้านนี้โดยรวมอยู่ในระดับน้อย แต่มีปัญหาที่อยู่ในระดับสูงสุดในด้านนี้ คือ ชุมชนขาดเครื่องมือการสื่อสารประชาสัมพันธ์ที่รวดเร็วและทันสมัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ชุมชนไม่มีงบประมาณที่เพียงพอในการจัดซื้อเครื่องมือการสื่อสารประชาสัมพันธ์ที่รวดเร็วและทันสมัย ทำให้เกิดความล่าช้าในการบริหารงานในเรื่องต่างๆ ด้วยเหตุนี้ จึงส่งผลให้ปัญหาทางชุมชนสัมพันธ์ ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย

1.5 ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน พบว่า ปัญหาทางชุมชนสัมพันธ์ ในด้านนี้โดยรวมอยู่ในระดับน้อย แต่มีปัญหาที่อยู่ในระดับสูงสุดในด้านนี้ คือ คณะกรรมการสถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญกับทางโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการสถานศึกษา

เห็นว่าตนเองไม่มีบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของโรงเรียน ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้ปัญหางานชุมชนสัมพันธ์ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย

2. แนวทางการแก้ไขปัญหางานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1-2 ผลปรากฏดังนี้

2.1 ด้านการให้บริการชุมชน จากการรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วนั้น ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนระดมทุนทำผ้าป่าเพื่อการศึกษาจัดหาซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นและทันสมัยให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนและให้บริการประชาชน

2.2 ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน จากการรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วนั้น ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนกับชุมชนมีส่วนร่วมประชุม ปรึกษาหารือ แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการดำเนินงานในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมโครงการต่างๆ

2.3 ด้านการเป็นผู้นำและให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน จากการรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วนั้น ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนทำหน้าที่สื่อเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาปรึกษาหารือหรือทำความเข้าใจ ร่วมกันในการพัฒนาชุมชน และโรงเรียนไปพร้อมๆ กัน

2.4 ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน จากการรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วนั้น ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนขอรับการสนับสนุนจัดหาเครื่องมือการสื่อสารประชาสัมพันธ์ที่รวดเร็ว และทันสมัย โรงเรียน ชุมชน มีเสียงตามสายประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

2.5 ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน จากการรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วนั้น ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนส่งเสริมสนับสนุน และเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของโรงเรียน สร้างความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหา งานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1-2 มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ด้านบริการชุมชน โรงเรียนควรจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ที่ทันสมัย และเพียงพอต่อความต้องการให้บริการต่อชุมชน เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ เครื่องถ่ายเอกสาร

1.2 ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชนโรงเรียนควรพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เพียงพอต่อการนำมาจัดกระบวนการเรียนการสอน

1.3 ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ควรส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาเล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาโรงเรียนให้มีการบริหารที่ดีมีประสิทธิภาพ

1.4 ด้านการเป็นผู้นำ และให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน โรงเรียนควรเปิดโอกาส และสร้างความร่วมมือกันในการพัฒนาโรงเรียนร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ

1.5 ด้านประชาสัมพันธ์โรงเรียน โรงเรียนควรส่งเสริมให้ชุมชนมีเครื่องมือการสื่อสารประชาสัมพันธ์ที่รวดเร็ว และทันสมัยให้เพียงพอต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกโลกาภิวัตน์

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยเกี่ยวกับงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1-2 ในเชิงลึกเป็นรายด้าน

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวชี้วัด ในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาดำเนินงานชุมชนสัมพันธ์ที่ตอบสนองต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้ผลของการวิจัยมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จำเริญ ศรีสม. (2557). การบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี).
- ประจักษ์ วัฒนาศิริ. (2554). การศึกษากระบวนการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่นขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- ประจวบ จงปัตตนา. (2556). ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา เขต 3 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). คู่มืองานชุมชนสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- สำราญ มีแจ้ง. (2544). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research activities. Educational and Psychological Measurement.* Retrieved from <https://pdfs.semanticscholar.org/4311/e3cdea052e3fe005878b99637808a5f90538.pdf>